

Z Dziejów Prawa

Tom 8 (16)

Aus der Geschichte des Rechts

Band 8 (16)

From the History of the Law

Volume 8 (16)

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 3400

---

*Z DZIEJÓW
PRAWA*

Tom 8 (16)

pod redakcją
Mariana Mikołajczyka,
Wojciecha Organiściaka

Redaktor serii: Prawo
Andrzej Matan

Recenzent
Piotr Fiedorczyk

Komitet Redakcyjny
Tomasz Adamczyk (sekretarz redakcji)
Józef Ciągwa
Andrzej Drogoń
Adam Lityński
Marian Mikołajczyk (przewodniczący)
Wojciech Organiściak
Anna Stawarska-Rippel

Informacje o wydawnictwie ciągłym i wcześniejszych tomach
www.zdziejowprawa.pl

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities
www.cejsh.icm.edu.pl

Spis rzeczy

Rozprawy i artykuły

KONRAD GRACZYK: Wyrok niemieckiego Trybunału Ludowego z 1943 r. w sprawie kłamstwa katyńskiego	13
ELŻBIETA ROMANOWSKA: Kształtowanie się ogólnego nadzoru prokuratorskiego w Polskich Siłach Zbrojnych w ZSRR (maj 1943—lipiec 1944)	27
MICHAŁ ARNDT: Kwestia odpowiedzialności karnej żołnierzy za działanie na rozkaz w Kodeksie karnym Wojska Polskiego z 1944 r.	45
KAROL SIEMASZKO: Przestępstwo propagandy faszystwu oraz poniżania, lżenia i wyszydzania ustroju państwa (art. 29 tzw. małego kodeksu karnego z 13 czerwca 1946 r.) w świetle orzecznictwa Sądu Okręgowego w Krakowie w latach 1946—1950	67
MARTA PASZEK: Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach (1946—1955)	97
AGNIESZKA WATOŁA: Rozważania nad ewolucją pojęcia niezawisłości sędziowskiej w Polsce w latach 1944—1956	109
ANNA MOSZYŃSKA: Prawo w służbie gospodarki — przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych w Polsce Ludowej	127
KAMIL NIEWIŃSKI: PZPR a związki zawodowe w sądownictwie po sierpniu 1980 r.	143

Recenzje

- „Być Polakiem w Związku Sowieckim w 1938 roku, to mniej więcej to samo, co być Żydem w III Rzeszy”. W związku z książką** *Nikołaja Iwanowa: „Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina. »Operacja polska« 1937—1938”*. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”, 2014, 445 s. (Maria Jabłońska, Adam Lityński) 171

Kronika

- Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2014 (Opracowali Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka)** 197
- Publikacje Pracowników Katedry Historii Prawa za rok 2014 (Opracował Tomasz Adamczyk)** 200

Inhaltsverzeichnis

Abhandlungen und Artikel

KONRAD GRACZYK: Der Urteilsspruch des deutschen Volksgerichtshofs aus dem Jahr 1943 in der Sache: Lügen über Katyń	13
ELŻBIETA ROMANOWSKA: Die Entwicklung von der allgemeinen Aufsicht durch einen Staatsanwalt in der Polnischen Armee in der UdSSR (Mai 1943—Juli 1944)	27
MICHAŁ ARNDT: Das Problem der strafrechtlichen Verantwortlichkeit der Soldaten für Handlung auf Befehl in der Strafprozessordnung der Polnischen Armee von 1944	45
KAROL SIEMASZKO: Die Straftat von der Faschismuspropaganda und von Herabwürdigung, Schmähung u. Verhöhnung der Staatsform (Art. 29 des sog. kleinen Strafgesetzbuchs vom 13. Juni 1946) angesichts der Rechtsprechung des Bezirksgerichts in Krakau in dem Zeitraum 1946—1950	67
MARTA PASZEK: Das Militärämtergericht in Kattowitz (1946—1955) .	97
AGNIESZKA WATOŁA: Die Erwägungen zur Weiterentwicklung des Begriffs: richterliche Unabhängigkeit in Polen in den Jahren 1944—1956	109
ANNA MOSZYŃSKA: Das Recht im Dienste der Wirtschaft — besondere Bestimmungen über Beerbung landwirtschaftlicher Betriebe in der Volksrepublik Polen	127
KAMIL NIEWIŃSKI: PZPR (Polnische Vereinigte Arbeiterpartei) vs. Gewerkschaften im Gerichtswesen nach dem September 1980 . .	143

Rezensionen

- „Ein Pole in der Sowjetunion im Jahre 1938 zu werden heißt beinahe dasselbe, was ein Jude im Dritten Reich zu sein“. Zum Nikolaj Iwanows Buch: „Vergessener Völkermord. Die Polen im Staat des Stalins. ‘Polnische Operation’ 1937—1938“. Wyd. Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak“. Kraków 2014, SS. 445 (Maria Jabłońska, Adam Lityński) 171**

Chronik

- Die Chronik des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte für das Jahr 2014 (Bearbeitet von *Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka*) 197**
- Verzeichnis der Publikationen von den Mitarbeitern des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte für das Jahr 2014 (Bearbeitet von *Tomasz Adamczyk*) 200**

Table of Contents

Dissertations and articles

KONRAD GRACZYK: The 1943 Verdict of the German People's Court Regarding the Katyn Massacre Lie	13
ELŻBIETA ROMANOWSKA: Overview of the Formation of the General Prosecutorial Oversight in the Polish Armed Forces in the USSR (May 1943—July 1944)	27
MICHAŁ ARNDT: The Question of Criminal Liability of Soldiers for Following Orders in the Military Penal Code of the Polish Army of 1944	45
KAROL SIEMASZKO: The Crime of Fascist Propaganda as well as Degrading, Insulting, and Deriding the State System (Art. 29 of the Little Penal Code of June 13th, 1946) in Light of the Case Law of the District Court in Cracow in the Years 1946—1950	67
MARTA PASZEK: Military District Court in Katowice (1946—1955)	97
AGNIESZKA WATOŁA: Reflections on the Evolution of the Concept of Independence of the Judiciary in 1944—1956	109
ANNA MOSZYŃSKA: Law in the Service of Economy. Special Provisions on the Inheritance of Agricultural Holdings in the Polish People's Republic	127
KAMIL NIEWIŃSKI: Polish United Workers' Party, Labour Unions, and the Judiciary After August of 1980	143

Review

- “In 1938, to be Polish in the Soviet Union was relatively the same as being Jewish in the Third Reich”. On the book by *Nikołaj Iwanow: “Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina. ‘Operacja polska’ 1937—1938”*. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy “Znak”, 2014, 445 s. (*Maria Jabłońska, Adam Lityński*) 171**

Chronicle

- A chronicle of the Department of the History of Law for 2014 (Prepared by *Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka*) 197**
- List of publications for 2014 (Prepared by *Tomasz Adamczyk*) 200**

Na okładce: odznaka adwokacka (orzel państwowy w wieńcu z liści dębowych i laurowych),
Polska ok. 1924 r., mosiądz — emalia, wym. 60×54 mm, jednostronna
— ze zbiorów **Muzeum Okręgowego w Zamościu** (MZ/31/M). Fot. **Henryk Szkutnik**

Redaktor
Katarzyna Więckowska

Korektor
Lidia Szumigala

Łamanie
Grażyna Szewczyk

Copyright © 2015
by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISSN 1898-6986
(wersja drukowana)
ISSN 2353-9879
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 100 + 50 egz. + 25 nadb. Ark. druk. 12,75.
Ark. wyd. 16,0. Papier offset. kl. III, 90 g

Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, Spółka Jawna
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek